

Tanmərđut ta təjāt dāy-Alže i-ālyafyāt d-tamāzāla dāy-Mali

Āsajəš

Nakkənəđ, Ābəkum wa n- Mali d-ajhanān wi dār- ānmānnāk fāll-abārđ wa ijan dāy-ašāl wa n- 24 dāy-Yulyuh 2014, netawāyra diha s-« ĩsrutān » ;

Nāmməqəš dāy-Alže dāy-İsālan n-əmuken, s-əmmək wa issəknā abārđ i-asəysəl n-ālyafyāt išan ākāl, iylal, iqman āddābarātān hin-janən tenāy n-amāyloł, i-tinākrīwen ti tajjānen dāy-teje n- Mali ta n-afālla s-jannen iyyāđ Azāwad ; Nekna iji n-ābəkər əjjeen i-Əddəzayār –i āmoosān āmaway n-taggayt ta tajjāt əssəyasa, d-CEDEAO, d-İnyon Afriken (UA), d-İnyon Erobeyen (UE) d-Tanmettəft i-Əddəwəlān wi n-Anislan (OC), d- Burkina Faso, d-Moritāni d- Nizer d-Nizerya d-Tšad-i əhanen taggayt ta tajjāt əssəyasa ; Dārāt a-s nekna əzejəzz n-talya ta –dāy təjāt dāy-Mali yərəd- net d-tulaten n- tinākrīwen ti tajjānen dāy- rezyontān n- Mali ti n-afālla ;

Nekna tajbəst dāy- ad- hin-naməs hārātān yərəd wi tumasən əssəbabān i-talyiwen šund ta-dāy iha Mali, nəššəšrəy-dd tamāzāla jer-kāl-āddāwlat yərəd, tamāzāla tənsat fāll-uyəl dāy-āttarex, təbbuubba anmāttəf n-āddināt, ertayān dāy-a-s əzlyān, ānīsāmyārān. İqqal a-wen təmmal n-Mali ;

Nekkas āššāk a-s təlzm təzātə d-anmēttəf n-Mali āynayān, āssoomen tartit n-āddāwlat, i' edəgg i-məzlay n-timəttawen- net d-āssānyātān-nāsnāt d-ālxal n-tamezzoyt-nāsnāt dāy- idəggān-nāsnāt ;

Nəssan a-s təlzm tajbəst dāy-timašalen n-efes n-tıbyar s-āddābarātān āddeewnen d-ālxal n-timəttawen d-tıwsaten d-āssānyātān-nāsnāt ;

Nəssan a-s ilzam axākam ābbuubbān ālxalān n-ikallān d-āttarex d-āssānyātān n-āddināt dāy-rezyontān n-Mali ti n-afālla s-āttıwāssān a-s ənhaynāt əmyəntəs iknən eges n-timəttawen-nāsnāt ;

Nəssan s-ilzam anured n-azəzjaw n-ākāl, d-asəməl n-ālyafyāt d-tələwit dāy-āddāwlat-nānyā, nəššəšrəy-dd timašalen āššiddāttānen sārho n-təmənıyā, İqqud dāy-asənnetıbəy n-ālmal, səmyar n-ālxəqqān n-āggadəm, İqqud n-āššəreyā d-ukəs n-İba n-atwədayyi ;

Nəssan a-s-təlzm tajbəst har hin-təmmukəs təhənšərəđt d-asəmay s-İtawānna terorizəm dāy-əddəwəlān-nānyā ; Nəssıltıbt ālkum-nānyā i-əššərəđān wi n-Afrıqəyya tohar ālyəlm, əlanen tərta tətbātāt ;

Nəktıttəw tınmərđuten ti dd-nokāy, d-mārsalān wi t-əmālne n-i-əssəmmısel-nāsnāt d-tamāđint-nāsnāt ; Nānmərđā fāll-hārātān –wi :

Eyār I : Tısetteyhal, erkāwālān d-āssasān n-əmuken İyālān n-əkennas

Ālbab 1 : Tısetteyhal, erkāwālān

İlfeşel (atikəl)1 : Hak əsrut, āssoomāt abārđ, āsıisanāy ālkum-net i-tısetteyhal-tı :

a) Səmyar n-tartıt dāy-İyyān n-āddāwlat, s-āzzar ābəkum wa n-Mali, oğdāhān dāy-s āddināt, olwan s-āddin wa ərhan ;

b) Musnāt d-efes n-məzlay n-āssānyātān d-tawalen, d-asəssul n-tırtıten n-tıwsaten n-Mali yərəd, hullan tıqəđen d-aratān, dāy-ākəros n-āddāwlat ;

c) Tanhađt n-timəttawen dāy-iman-nāsnāt s-təmənəyā təjət edəgg i-derhanān-nāsnāt ;

d) Şəşray n-āddābara n-efes āsıisəğdāhān tajjıwen n-āddāwlat n-Mali yərəd, İja ənnıyāt i-tıbyar n-hak İyyāt ;

e) Şəşşenju n-əssəmmısel n-āşşahāt d-tāhənşərəđt i-asəlmad n-derhanān d-edāwānne d-aməşərah i-əmuken n-İyāşadān ;

f) Səmyar n-ālxəqqān n-āggadəm, d-əlləllu n-āggadəm d-āttāşrexān wi İjraw āggadəm d-tıswat s-āddinān ;

g) Şəşşenju d-İmmus n-təməksıt d-təməkarəđt d-İba n-atwədayyi ;

h) Ejeđ n-terorizəm, d-mamāla wa xāramān n-taba ta lābasāt d-tulaten n-timašalen lābasən ti hāğnen tajjānen jer-İkallān.

İlfeşel 2 : Hak əsrut, İqkal erkāwāl n-əssəmmısel wār-təha təyđert, n-tısetteyhal n- tanmərđut-ta, dāy-a-s əssanān yərəd a-s kunta təknā İzlan-nāşān a-wen, kunta dāy təyşād ālyar-nāşān.

İlfeşel 3 : Ad-āj ābəkum wa n-Mali dāy-āşşəreyātān-net, əşşərəđān yərəd wi şaryasən əssəmmısel n-tısetteyhal n-tanmərđut-ta, dāy-a-s ohar İşālan d-İsrutān yərəd, ohar-tān d-komite wa İqanān tanmərđut-ta.

İlfeşel 4 : Tısetteyhal ti ohamāt tajjıwen n-āddāwlat yərəd, tajjıwen ti n-afālla a dāy- mad-āmaşalnāt s-tızarāt, uhən dāy wen-hārāt wār t-İlla a dāy-İmmar tısetteyhal ti əskatnen i-tajjıwen ti n-afālla.

Ālbab 2 : Āssasān n-əmuken İyālān n-əkennas

İlfeşel 5 : Tanmərđut-ta, tolas əseyşal dāy-Mali, n-ālxalān əşşıryāşnen ālyafyāt āsıisəğdāhān āddināt, oyad, İylal. Təwəyay dāy ənezjum n-tədhəlt n-azəzjaw n-ākāl dāy-təllekt i-Afrıqəyya ta- dāy, hək dāy-əddınyā yərəd. Təlyıttə ş-İşālan wāren-ānbabək, əmuken İnsan fāll-hārātān-wi :

İsem wa n- Azāwad

İsem wa n- Azāwad, āmoos əşwāl n-tumast ohamāt timəttawen n-afālla n-Mali ; timəttawen-en, āmoosnāt hārāt dāy-İsudas n-tamette ta n-kāl-Mali. Anməjrah fāll-İsem-wa, İla əmmək ad- umas āşşas i-tanmənəkt ta s-təja tāmıyartert dāy-səmyar n-anmēttəf n-āddāwlat wi n-Mali d-ayrud-net.

Āddābarātān ətəsne əseyşal n-ālyafyāt d-tamāzāla n-kāl-Mali

İyāşadān wi s-e d-āhojān dāy ad-dd-əqqəlān tajjıwen n-āddāwlat-nānyā ti n-afālla, əssəbabān-nāşān wi s-əmmıntālnāt talyiwen ti tajjānen jer-timəttawen d- fəllıtk, āmılyātān s-əmuken İnsan fāll-fəllıtk. A-wen-dāy a fāl İlkam ad-āj ālżamayāt dāy-ertayān kāl-āddāwlat yərəd s-seğdah n-İsrutān, fāll-tamāzāla d-tanmənəkt. Ālżamayāt-en, ad-İjraw tədhəlt n-komite wa ojan tamāđint n-tanmənəkt, əknən dāy-s əssəbabān n-İkennasān atwəşəzz. Ālżamayāt-en, hārātān wi dāy-mad-āmmājrād, təh-əen talya ta n-Azāwad. Ad-dāy-s ilzam əjəw n-āddābara āşııdaben Mali alāmāz n-tısemmawen ti dd-nokāy, İssertəy tırtıten n-timəttawen-net yərəd i-asəysəl n-tanmənəkt dāy-āddāwlat. Ad-t-əməlan əşşərəđān n-ālyafyāt d-tartıt n-āddāwlat d-tamāzāla. Əşşərəđān-en ad-ənsan fāll-āttarex n-āddināt d- tumast-nāşān.

Āddābarātān ətəsne əseyşal n-axākam

Tenāy n-əkennas har wār-dd-İlles tanākra, təzzılzām dāy axākam İjan edəgg i-āssānyātān n-hak tumast, İnsa fāll-hārātān-wi :

- Aşəməl n-tıjəttəwen n-ābəkum əyrafnen fāll-kəlləktıwıtelān əlanen İnoxıktān İfran wāte əlan tədābit māqqoorāt ;

- Tılwat dāy-asənnetıbəy n-timəttawen n-tajjıwen-tı i-talyiwen-nāşān ;

- Aşıwəđ n- kāl-afālla dāy-İdāggān n-ābəkum wi māqqormen n-āddāwlat ;

- Aşəşşu d-asəlbət n-ālxəqq s-azənnemıhəz n-Şışıs d-āddināt

- Aşəməl n-ālyəşker İnsan fāll-tartıt n-āddāwlat, āmoos İyyān, ertaynāt dāy-s tıwsaten n-āddāwlat yərəd ;

- Tajbəst n-timəttawen, hullan ti n-tajjıwen ti n-afālla, dāy-a-wa dd-İqqalān əzejəw n-ākāl ;

- Arırt n-ālyəşker fāll-āddāwlat n- Mali yərəd, İjan s-tımrārāhān ;

- Aşəməl n-edəgg s-İtawānna tarrayt i-efes, dāy-tajjıwen ti dāy n-afālla, əlanen ālwākılān dāy-ertayān āddināt n-tajjıwen-en yərəd, ad İla āddābarātān n-efes n-ākāl has-əskatnen, ənsan fāll-āssānyātān d-ālyadātān n-āddināt. İzəfan wi kənnānen āddābarātān-wın, əjənd n-azəfəf wa t-İllan i-efes İyālān, dāy-İrtay əzəfəf wa İşas ābəkum d-wa n-tırtıten ti həkān əddəwəlān İyyāđ, a dd-zajjārān.

- Ujəş n-əddəwəlān wi n-tukat-ten i-erkāwāl n-aqāman n-əssəmmısel d-səmyar n-tısetteyhal n-tanmərđut-ta, d-tədhəlt s-āddābarātān, d-azəfəf d-İşuy ;

A-s ənnəğbālān İsrutān s-əzəşşəllu n-ālkəđ n-tanmərđut-ta yas, ad- t-İmel āzzāman n-azəşşəz n-timaşalen.

Eyār II : A-wa dd-İqqalān İşālan wi n-fəllıtk d-taggayen n-ābəkum

Ālbab 3 : Taggayen ti n-ābəkum d-uyəl dāy-asəmməyərı n-āddāwlat

İlfeşel 6 : Ānimānnākān İsrutān fāll- aşəməl n-taggayen n-ābəkum āşııdabātne timəttawen ti n-kāl-afālla, aşənnəttıbəy n-talyiwen-nāşān, dāy-a-s əwəyaynāt ənezjum n-tumast n-dəgg-āddāwlat, ənsanāt fāll-tajjəttəwı ta n- āttāşrex-nāşān, İwəqān kāl-afālla wi əhanen taggayen n-ābəkum s-afālla. Dāy-a-wen, āttıwājjı edəgg i-tısetteyhal-tı :

Dāy-tarrayt ti n-Rezyontān(tajjıwen)

- Hak teje tala asānbəle İfran wāte, tala tədābit māqqoorāt (wı n-İşşəreyā həkı wi n-azəfəf) ;

- Ad-əjəwān kāl-Mali, hullan wi n-afālla, aşənnəttıbəy n-talyiwen-nāşān, dāy-a-s əwəyaynāt ənezjum n-tumast n-dəgg-āddāwlat, ənsan fāll-tajjəttəwı ta n- āttāşrex-nāşān ;

- Emānnāyāf n-Asānbəle, wāte a tıfranān, ertā a āmoosān āmāzār n-ābəkum dāy-teje ;

- Şerkəlān d-komıttān, əlan ālwākılān hasān-tajjānen āddābarātān (kənsāyyetān wi n-şerkəl d-kənsāyyetān wi n-komıttān). İmāzārān-en, wāte a tān İfranān, āzzārān-asān bırolān əxkəmmen, āzzar-asān Emānnāyāf n-kənsāy n-şerkəl d-Mer s- wāte a tān-İfranān ;

- Hak rezyon, İkf-əet ālxəqq tədābit n-asənnəfren n-İşəm wa tərha s-əmmək wa s- tān-İnnā āşşəreyā wa İşəđān rezyontān.

Dāy-tarrayt n-Āddāwlat

- Aşətrab n-asəməl n-taggayt ta s-sānatān toolāhāt d-ta n-debətān s- İtawānna Şəna, meş Kənsāy n-āddāwlat meş İşəm İyyān a āmoos tāt- İzzajān; tumaset taggayt s-āddināt wi tāt-əhanen d-a-wa tāt-dd-İqqalān dāy-timaşalen, İşşıryās əseyşal n- İttusān n-tanmərđut-ta ;

- Aşıwəđ n-ālwākılān n-timəttawen dāy-asānbəle s-aşıwəđ n-tarrayn ti dāy-tanāfranān debətān s-wāte d-/meş s- āğdābara İyyān İlkamān i-talya-ta ;

- Tıjəwt n-āddābara, İmāğān, oran həkənsāy wa n-kəlləktıwıtelān i-ālwākılān n-imawayān n- timəttawen wi n-alāşāl, i-təmməđırt d-tıqəđen ;

- Aşıwəđ n-ālwākılān n-timəttawen n-tajjıwen ti n-afālla n-Mali dāy-taggayen n-ābəkum ti əşşānen d-sārıwıstān n-ābəkum wi māqqormen.

Ālbab 4 : Tızunawen n-axākam d-tınhəđen

İlfeşel 7 : Hak əsrut, İşşan s-İlzm ad-uzān axākam d-tədhəlt jer-ābəkum d-kəlləktıwıtelān. Wen-hārāt ad-İqımen tıjəwt n-ənnıyāt i-derhanān n- timəttawen.

İlfeşel 8 : Tajjıwen, İkf-əenāt āşşəreyā tədābit dāy-hārātān-wi :

a) Bərnəməžān d-azəmməzıār n-timaşalen ti n-efes n-tıbyar d-uzəj n-timəttawen d-āssānyātān;

b) Aşəmməjəttəs n-tıfranawen;

c) Aşəməl d-asənnetıbəy n-İdāggān d-İşuy n-əşşəşəl dāy-sārıwıstān n-ābəkum wi ohamən (İkkəllān, İdāggān wi dāy-İtālmalad əşşəşəl, İləxtor, āhenzazāy, tıhorawen, zābətān, İşuy wi n-İşālan dd-əqqlənen rezyon, İfəwān, İdāggān wi n-aman, əşşəşəjjı) ;

d) İdommān, tımqān, āhoş n-İmānan, aşənnəttıbəy n-tıfəwen, tıləşbər jer-tajjıwen ;

e) İjāndan wi n-azəfəf (bıdže) d-əđanān dāy-tajjıwen ;

f) Aşəməl d-tımqān n-bayātān d-İzəfan əkkasān kāl-ākal İman-nāşān dāy-a-s āttıwājja ālkum i-əşəşəjjı İşşııbdād ābəkum ;

g) Aşəməl n-redəwāş (tımqān n-a āmoosān İmhas n-a İkfa ābəkum İmāşşāyālān, şund aman meş gazwāl, anğre. .) ;

h) Tıjıtt meş arāmas n-tıkutawen meş tırtıten meş İjəwāwān ;

i) İlhuk n- tıkutawen meş tırtıten ;

j) Ujəş d-tədhəlt s-hārāt dāy-teja tartıt ;

k) Akāraş n-İmıdıwān İyyāđ d-Şımelaztān

l) Fəllıstān d-azəşşəw n-ākāl d-timəttawen.

İlfeşel 9 : Āddābarātān wi fāll-ānmānnākān ālwākılān n-kəlləktıwıtelān, a-s əktābān, āttıwājjān İşālan-nāşān, İjəw-tān ālwākıl n-ābəkum yas, ad- āmaşālān. Anğjəttəs n-təmənəyā jer-kəlləktıwıtelān, āşşəşəyā a t-İşālmadān dāy-a-s əşşəmmıttı tədābit n-timəttawen.

Ālbab 5 : Təlwəkəla ta n-ābəkum d-tamāđint n-tədhəlt d-āşşəşəyā

İlfeşel 10 : Ābəkum a İşāmalān dāy-kəlləktıwıtelān ālwākıl-net İjan ənnıyāt i-a-wa İfan āddāwlat. Dāy-a-wen, ertā a İlzm aşəmmısel n-āddābarātān n-ābəkum i-brozetān wi māqqormen, İşaryas aşəmmısel n-āddābarātān n-efes n-āməzāy n-āddāwlat d-uzəj n-timəttawen d-asəmməjəttəs n-tıfranawen.

İlfeşel 11 : Ābəkum a āşııđānān ālwākıl-net, İqqud n-timaşalen n- kəlləktıwıtelān d-tədhəlt-nāşān d-āşşəşəyā. Tamāđint-ten, əmmək wa s-tajjı, İşşıımdāt d-āşşəşəyā

İlfeşel 12 : Dāy-a-wārān-İməz tədābit n-ābəkum, ad-əmmənnəkān İsrutān fāll-anməhıy n-ābəkum d-rezyontān fāll- :

- Aşəmmısel n- brozetān n-efes dd-İkna ābəkum meş āşşəşəktān İyyāđ i-ad-āmaşālān dāy-rezyontān-en ;

- Ukəs n-tıbyar n-ākāl ti n-İlāşāl hullan ti n- tarājā n-ākāl ;

- A tāmooş talya təjət i-əşəmmısel n- tanmərđut-ta.

Ālbab 6 : Ukəs n-İzəfan d-ālmal

İlfeşel 13 : Darāt bayātān wi dāy-İmməjrād İlfeşel 8, hak teje, tādđəddəbt aşəməl n-tıwşə təlkmāt i-tamərđut n-İşuy n-ālmal-net d-İttusān n-efes –net dāy-a-s təlkmā i-āşşəşəyā.

İlfeşel 14 : Ad-İqəbəl ābəkum aşəməl n- tıyde s-İkfa 30% n-İzəfan-net i-kəlləktıwıtelān, i-asəysəl n-timaşalen s-hın İrxas əzəfəf wa tātāt-İkənnān, dāy-a-s İja ənnıyāt İskatān i-rezyontān ti n-afālla s-əşşəşəđān maden ətbət darāt-a-wa.

İlfeşel 15 : Tıbyar, hullan ti n-tarājā n-ākāl, dd-İkkās ābəkum dāy-tajjıwen-tı, ad-hasnāt dāy-snāt İşuyəl hārāt, s-əđđəkuđ-net ad-fālla s- tāj tanmənəkt darāt-a-wa.

İlfeşel 16 : Ad-İqıman ābəkum :

- Asuyəl i-kəlləktıwıtelān n-sārıwıstān yərəd wi s-āmyātāmāt tınhəđen-nāşān ;

- Aşəməl n-tışəşşəşəđā İmāşşāyālān wi n-kəlləktıwıtelān, dāy-a-s oğjārān wi əqbalnen āxıdıma dāy-rezyontān n-Mali ti n-afālla ;

- Aşəşyas n-aqākal n-İmāşşāyālān wi n-kəlləktıwıtelān, d-asəməl n-āddābara dāy-oğjārān wi n-rezyontān ti n-afālla.

Eyār III : İşālan wi n-ālyəşker d-azəşşəw n-ākāl

Ālbab 7 : Tısetteyhal ti n-tımawayen

İlfeşel 17 : İşālan n-ālyəşker d-azəşşəw n-ākāl-wı, tısetteyhal-tı a dāy-sān ənnııhəğnen :

- Ad-İqqəl ālyəşker a dāy-ertaynāt tıwsaten n- Mali yərəd, umas ālyəşker n-Mali İyyān yas, dāy-İxkam ābəkum n-Mali ;

- Arırt n-ālyəşker fāll-ākāl n-Mali yərəd s- a əntəkkān a əntəkkān.

Ālbab 8 : Asdu n-āddināt wi s-kāla əhan əlhanān dāy-İyyān n-edəgg, əşşəşəşān İ-təşşəl d-İşşəşəşān İ-ālyəşker meş əşşəşəşəş-İyyān

İlfeşel 18 : Asdu n-İməkkənnəsān dāy-İyyān n-edəgg (kəntəmmān), otas ālmud n-wı dāy-sān āddəddəbtənen uşəş n-ālyəşker d-wı jərrāwnen əşşəşəl İyyān (DDR). Talya-ta, aşəmmısel-net İlkam i-əşşəşəđān tədhəl MINUSMA.

İlfeşel 19 : Ad-əmmənnəkān İsrutān fāll-aşəməl n-taggayt tojjat aşəmmısel n- DDR. Taggayt-ten tənıxıdām d-ta qanāt tanmərđut-ta.

İlfeşel 20 : Uşəş n-ālyəşker d- DDR, e d-İkka kəntəmmān n-İməkkənnəsān İtājı, əntānəđ-dāy ad-tajjān. DDR, İməkkənnəsān wi jānen kantone, wār-əjəwān uşəş n-ālyəşker a t-jərrāwnen.

Ālbab 9 : Uşəş n-ālyəşker İ-ākāl n- Mali yərəd

İlfeşel 21 : Arırt n-ālyəşker fāll-ayrud n-rezyontān ti n-afālla, a ənğārrān a ənğārrān a-İtājı, āşşānt dıha-dāy d-tətbāt tamāzāla s-əzəşşəllu n-tākarğə-net. Talya –ten MOC d- MINUSMA s-a İha İfāssān-nāşān.

İlfeşel 22 : Ąlyəşker-en, İlzm ad-təşşəşān āddināt āmoqğānen n- rezyontān ti n-afālla, hək dāy-wı n-İmānokālān n- əşşəşşəşəş; wen hārāt İşaryas tıfəşst d-azəşşəw n-ākāl ;

Ālbab 10 : Uyəl dāy-tamərđut n-ālyəşker

Elfeſel 23 : Ad-enmennekan iſrutân fáll-aſeħhetel fáll-a-wa dd-okäyân d-ikarġiſwân wi n- U.A d- N.U, aqġalan dâſ- tamſerħut n-älyeſker

Elfeſel 24: Ad- iſter äħkekum tadħelt dâſ-imilälân-net, äġ äddäbaratân ſerod wi s-ämiſyatâr azeſjaw n-äkal d-taggaſt-net

Elfeſel 25 : Ad-enmennekan iſrutân fáll-aſemel n-taggaſt toġjat uſel dâſ-tamſerħut n-älyeſker, umas d- dâſ-ertaynât tiwsaten, itweġ azeſſajz äſnayân fáll-ommek n-taggaſt n- äddäwât d-azeſjaw n-äkal, dâſ-a s-ätiwäġja enniſyât i-taſniwen n-äddinât dâſ-idäggaſn-näſân.

Elfeſel 26: Taggaſt ta toġjat uſel dâſ-tamſerħut n-älyeſker, ad-täġ ännäſexatân i-aſennefren n-älwäkilân n- ſärwiſtân ħakd wi n-älyeſker, ħar iſſatbet a-wen tanmennakt d- annetſat.

Elfeſel 27: Dâſ-iſälân wi n-uſel dâſ-tamſerħut n-älyeſker d-azeſjaw n-äkal, ad-t-temel polis täſnayât fáll-oxkannât kolektiwiſetân, ämoosnât-aſnât äſſaħât.

Elfeſel 28: Ĥak edägg ad-t-ejjeſnât taggaſen s-itawännä Komite koſſilitatîf, dâſ-ertayân älwäkilân n-äħkekum d-wi n-timetſawen ſur-ſerkel ħar reſſon, d-imänokalân wi n-aläſäl. Komitelân-en, änaħkim n-edägg a-tân-iwwiſkälälân.

Älbab 11 : Äſſäenlu n-terorizem

Elfeſel 29 : Iſrutân, eſſitbätân tajbeſt dâſ-immus n-terorizem d-a dâr-oläh a-ämoos ſund iſi n-iman d-mamäla wa xäramân n-taba ta läbaſat, tajbeſt-ten, eġan dâſ-s edägg i-taydiwen ti s-jaġân äddewälân wi n- tukat-ten ħärätân -wi.

Elfeſel 30 : Änimärġen iſrutân fáll-aſemel n- äġħanân eſkatnen ſas i- immus n-terorizem d- a-wa dâr-oläh, itäġjan ĵer-eddewälân.

Eſſä IV: Efes n-tiſyar d-uſej n-timetſawen d-tumast-näſân

Älbab 12: Taydiwen eſkatnen i-efes

Elfeſel 31: Änimärġen iſrutân fáll-ad-dd-iqġel äħkekum dâſ-menħuy-net i-efes n-äkal, ħar itbet eſſellu n-kolektiwiſetân, udabätnât, tiſjaw n-taydiwen n-efes eſſirſitaynen äddinât, äbbuubänât älxälân n-tamezzoyt-näſân d-äſſäſnyätân-näſân, eġmanân iġqud d-iban temäksit dâſ-idäggaſen ſerod.

Elfeſel 32: Äddoobätnât reſzyontân ſänatât aſemel n-taggaſen n-älwäkilân, i-aſeſſuſ n-efes n-ärräzäſ-näſnât d-uſej n-timetſawen -näſnât, dâſ-a-s eſkannât i-a-wa fäll-teġä tanmerġut-ta.

Elfeſel 33: Temäl-t tarraſt s-itawännä tarraſt n-efes n-reſzyontân ti n-aſälla, telat imizärân dâſ-ertayân imännäſyäfân n-reſzyontân-enin. Wîn entäneġ a dd-ſeqqäl tamäġint n-timaſalen n-efes d-aſattenſäſ n-älmäl ħar d-ixſel efes ſik.

Elfeſel 34: Tarraſt n-efes-tennin, tela äddäbara n-efes ħas-iſkatân, s-omuk-en-net, ertayân fälla-s iſrutân, eġrawân tadħelt n-imilälân, ħullan wi takkäsnen aſref i-efes iſyalân.

Elfeſel 35 : Tayde-en ittuſ-net, ad-awegnât reſzyontân ti n-aſälla n-Mali efes oġdähân d-wa n-reſzyontân n-äddäwât ti ħäġnen dâſ-a-s iſa a-wen aſämol. Wen ħärät, itweġjet dâſ-teqġen wärät- tokeſy 10 ħar 15 iſwetyan. Konſäſy koſſilitatîf a dd-ſeqqäl tamäġint n-wen ħärät; eħalân-t ſärwiſtân meſy älwäkilân wi eġanen tädabit n-a-wen.

Elfeſel 36: Änimärġen iſrutân fáll-ad-t-temel taggaſt n-aſuġġär n-aſälla n- Mali. Taggaſt -ten, tola aſeſſekker n-a-wa s-ämiſyatâr efes ſik, d-aſänäſ n-eſſeqqä. Taggaſt-ten, diħad tekna täħġajt ad- mad-awegġ emel-net 3 orân wi eſräſyenen azeſſajz n-tanmerġut-ta. Taggaſt-ten, ätiwäħra dâſ-Bank Monjal d-BAD, d-BID ad-tät-älweſnât dâſ-annetſat n-äħkekum wa n-Mali d-taggaſen n-inaxkimân wi oħärnen, eġanen tädabit n-eſſäſyäl-wen, d-älwäkilân n-reſzyon.

Elfeſel 37: Ad-itweġ äläzmäſen d-uter n-aſref dâſ-2 orân wi maden-aſrey omuk-en n-tayde ta teſkatât i-efes. Äläzmäſyät-en ad-iſemel eġänd n-aſref i-efes n-amäſyol.

Älbab 13: Tebädde dâſ-efes n-reſzyontân ti n-aſälla

Elfeſel 38: Tarraſt n-efes n-reſzyontân ti n-aſälla, eſta a ĵarrawât s-tizarät, tadħelt n-iſerfan wi tät-ikſa äſſäſreſa n-tanmerġut-ta.

Dâſ-a-wen, änimärġän iſrutân fäll-tiſjawt n-äddäbaratân ſerod, wi n-timaſalen:

- ti äroorädnen,
- ti iħa edägg n-äſſäbarät
- d- ti ħin-eġlänen, ektabnen dâſ-tiſwaġ ti eġanen i-efes n-ärräzäſ d-uſej n-tumast.

Timoqgeſen ti dâſ-äzzamen n-taggaſt ta toġjät tamäġint n-tanmerġut-ta, ad-dâſ-snât iſeken äħkekum täkarġe teſſitbätät iluzam-net dâſ-iſälân n- tanmerġut, d-a-wa dâr-oġdäh aſref wa iħa s-ikittew ad-t-dâſ-s äġ d-emäzezar wa s-iħa ad-sâr-s dd-iken iluzam-en s-ommek wa s-ħas-täſwäſ tanmerġut; ħullan dâſ- a-wa dd-iqġälân ħärätân-wi :

- idäggaſen n-eſſäſyäl wi s-tämiſyatâr tametſe s-aſemel-näſân s- tizarät;
- Efes d-uſej n-äddinât wi eſſannan eſſäſyäl;
- Azeſjaw n-enniſyätân n-äddinât dâſ-iſälân wi dd-eqġälân iſudar

Uſej n-timaſalen ti n-käl-iſaſſän (ädomm, tamäġint, d-timaſalen ti n-käl-tinärwen);

- Efes n-ħärätân wi oſaynen reſzyontân ti n-aſälla n-Mali d-tukat-ten (ĵer zäbotân wäla imawayân n-iſälân);
- Tiſyar ti n-taräġa n- äkal d-äſſaħät wa n-täfuſt;

Äĵaraw n-eſſäſyäl, ħullan i-tannemġint, tiġeġen d- äddinât wi s-käla ektäſän eſſäſänen täzoli;

- Aſemel n-äſſäſkatân dâſ-äkal diħa-dâſ;
- Äĵaraw n-eſſäſyäl i-äddinât wi dd-eqġälân ġarät-aħruħäſ s-eddewälân iſyaġ, meſy s-täġiwen n- Mali tiſyaġ meſy dâſ i-tulaten n- äddinât iſyaġ rekkenmen;
- Äħäräw, iſiſäſän d-iſſeyedän, mamäla d- annetſat s-turſen meſy s-iſälân d-Tiſer d-i-roſän.

Elfeſel 39: Iſälân wi dd-eqġälân teſäre d-i-roſän d-äſſäſnyätân, ännärġän dâſ-sän iſrutân fäll-ħärätân-wi :

- Tädiwt n-bənamežän n-teſäre d-älxälân n-äddinât d-äſſäſnyätân-näſân dâſ-reſzyontân;
- Efes n-tawalen d-äktäb-näſnât dâſ-reſzyontân;

- Aſeſſuħu n- teſäre ta n-äſſas d- ta n-ammas, d-tiſjawt n-enniſyät i-aſeſſer n-äddinât ſerod;
- Aſemel n-läkkolân wi maqġomen;

- Aſemel n- ſänſärtän n-efes n-äſſänyät d- Mizetan dâſ-reſzyontân, uſej n-äſſäſnyätân n- reſzyontân -en ſur tadäbayt ħar afäläla s-tukat-ten.

Elfeſel 40: Ad-t-temel äzaſſ toġjat efes n-ħak reſzyon. Teſawaġ tädabit n-inäſſäſyälân, ſarſas tamäġint n-iluzam n-äħkekum dâſ-akäros n-reſzyontân.

Äzaſſ-en, teħa inaxkimân n-reſzyon, iwwiſkäl-tät emännäſäſ n-Aſänbele reſzyonal.

Elfeſel 41: Ad-t- emelän bənamežän fäll-animärġä äħkekum d-reſzyontân, tamaſalnen dâſ-iſwetyan äġjootnen, ertaynât dâſ-sän timaſalen äġjootnen, eſraġän dâſ iluzam n-äħkekum dâſ-a-wa dd-iqġälân efes n-ärräzäſ d-uſej n-timetſawen d-äſſäſnyätân-näſnât.

Elfeſel 42: Iġman äħkekum aſerſas n-tebädde n-kolektiwiſetân fäll-aſemel d-aſemmiſel n-äſref wa dd-iſjärän tiſſär n-äkal d- wa dd-iħan s-imidiwân n-täġiwen d-wi dd-eħanen s-timennaken n-äħkekum d-tukat-ten.

Elfeſel 43: Illäſyät äħkekum s-ad-ibdeġ dâſ-efes n-temmidiwa ta dd-ſaſalnât reſzyontân d-eddewälân iſyaġ dâr-ija Mali tiſdas. Ad-itweġ äddäbara fäll eġjäsät kolektiwiſetân äddäbaratân, aſemmiſel d- tamäġint n-timennaken ti dâſ-itteġräw ämarwas meſy aſerġäl n-aſref olaſän efes-näſnât

Elfeſel 44: Äzzäman s-äzzäman ad-tattar taggaſt ta toġjät tamäġint n- timaſalen dâſ-imadħalân ad- dd-ezzizjärän täkarġe n-iſälân n-bənamežän n-efes.

Elfeſel 45 : Ätiwättär dâſ-älwäkilân ſerod wi s- käla ektänän tiſayiden meſy äddäbaratân i-efes n-Saħel, ad-ſuſemän reſzyontân n- Mali ti n-aſälla, eġmanân awäkel n-a-wen i-tazeġſſawt n-aſek n-äkal-wa d-atäbat n-älyäſyät.

Eſſä V: Tamäzäla, äſſäſreſa d-tälyiwen ti n-däggadem

Älbab 14: Tamäzäla, äſſäſreſa

Elfeſel 46: Änimärġen iſrutân fäll-aſetbet n-tamäzäla teſat fäll-ħärätân-wi, ĵer-käl-äddäwât ſerod:

- Imukun n-äſſäſreſa n-äddäwât, iġanân älyäſyät d-tamäzäla;
- Aſemel n-äſſäſreſa iſjaſän s-aſemmiſel n-taggaſt ta s-itawännä "iġel, äſſäſreſa, tamäzäla"

- Aſemel n-taggaſt tejaġät temäkräġt, temäksit d-abäxas n-aſref;

- Aſemel n-taggaſt dâſ-ertayân imuſänän n-eddewälân äġjootnen, toġjat iſeſſekkirän n-iſſäſadän ſerod wi eġanen ħullan iħi n-iman, akukel n-eſſereġän n-akennas dâſ-a-wa dd-iqġälân tunſat n-äggadem, tämaħyēt n-tiġeġen d-a-wa ämoosän akukel maqġoren n-äħxaqġän n-äggadem fäll-äroni n-äddäwât n-Mali ſerod

- Aſeſſekker n-tälläbäſt ta eġanät tiħenſuraġ tiſyaġ eġanen dâſ-äzzäman n-akennas, d-iħuk n-iſrutân i-erkäwäl n-tadħelt n-taggaſt ta toġjät iſeſſekkirän-en;

Iba n- aſedderſ n-inäſbäkkäqän wi eġanen iman s-annmeſray d-äſſäſreſa n-akennas, ektänän akukel n-äħxaqġän n-äggadem, oħäſän/ärkäban tiġeġen d-tiſyaġen, äſſänſaräġän aratän dâſ-äzzäman n-akennas;

- Aſeſſuħu n-tädiabt n-ziſtis ħar udabät äħkekum aſemmiſel n-äſſäſreſa fäll-äddäwât ſerod;

- Tajbeſt dâſ-aſemmiſel n-äſſäſreſa, ħar imniħeġ d-timetſawen ti ĵer-itäġ, umas äſſäſreſa oſadän, iħa n-atwädeſſy, äġ enniſyät i-a-wa inna äſſäſreſa wa n-iħennin n-imänokalân wi n-aläſäl, dâſ-a-s wär-ikma a-wen ziſtis ta n-äħkekum;

- Aſeſſiläħ n-äddinât ſerod s- äĵaraw n-tadħelt ta Ziſtis, d-tiſjawt n- iſälân n-Ziſtis dâſ-äddinât ſerod

- Uſej n-äġqim n-imadħalân n-Ziſtis dâſ-eġġinän äġaqġitân, s-aſeſſer;

- Aſeſſuſ n-a-wa dd-iqġälân äġaqġitân dâſ-äſſäſreſa, ħullan dâſ a-wa iħlän ĵer-äddinât d-tiſjawt n-enniſyät i-äſſäſnyätân, äddin d-älyadätän;

- Aſeſſuſ n-a-wa dd-iqġälân imänokalân, ħar umasän ħärät dâſ-tarrayen n-omuk-en ĵer-äddinât.

Älbab 15: Tälyiwen ti dd-eqġälân äħxaqġän n-däggadem

Elfeſel 47: Änimärġän iſrutân tajbeſt fäll-aſemel n-tälyiwen eſſirſäſnen uſel n-äddinât wi äħrahäſyenen, äĵaraw-näſän i-eſſäſyäl, azuſäſy-näſän d-tadħelt-näſän s-ſärwiſtân n-Afriqäſſa d- wi toħar älyem ſerod ſund tanmerġut ti n-OUA n-1969 teġät fäll-tälyiwen n-reſſäſyätän dâſ-Afriqäſſa d-Tanmerġut ti n-2009 n-Känpäla togaſät äddinât wi äħrahäſyenen dâſ-Afriqäſſa

Elfeſel 48: Eġtarän iſrutân dâſ-äzaſſän d-taggaſen ti oġjänen äħxaqġän n-äggadem, tadħelt i- aſuſyäl, azuſäſy, d-äĵaraw n-eſſäſyäl ſik i- äddinât ſerod wi äħrahäſyenen.

Elfeſel 49: Qobälän iſrutân tebädde dâſ-uſej d- ſemſar n-eſſereġän wi oġaznen äħxaqġän n-äggadem, ſäſſeġdaħ d-iba n-timudda. Ejbaſän dâſ dâſ-älyätäſ i-a iħkan eħre n-folliſk, ärräzäſ meſy i-älyeſker dâſ-tadħelt-näſän, ſarſäſän eſſäſyäl wa n-aſaſſän oġazän älyäſyät i-äddinât-näſän.

Eſſä VI: Tiſudaf d-tiriſt n-eddewälân wi n-diħen

Älbab 16: Iluzam n-iſrutân

Elfeſel 50: Eſſäſän iſrutân a-s täſaġeſt täzzarät n-aſeſſyäl n-tanmerġut-ta, wär-tämoos ar iħa n-taydeſt d-älyädalät-näſän d-tajbeſt -näſän dâſ-aſeſſyäl n-a wa fäll- ännänäħkän, ħar dd-ſeſſel tamäzäla s-aſemmiſel n-tiſbäqqa n-tanmerġut-i, itbet älyäſyät dâſ-äddäwât d-aſek n-äkal wa iħa ſerod.

Elfeſel 51: Eġtarän iſrutân dâſ-taggaſen ti n-folliſk d-ti eſwäſyenen timetſawen, ħullan temmeġint, tiġeġen, imawayän

n-iſälân, inħäġän, imänokalân, äſſäqġitân, ad-eħelän s-aſeſſyäl n-ittuſän n-tanmerġut.

Älbab 17 : A-wa dd-iqġälân käl-eſſeſſaſa

Elfeſel 52: Käl-eſſeſſaſa Eddäzäſä a-tän-tewwayät, entäneġ a eġmanen tanmennakt d- ſemſar n-iſrutân i-tiſetteſħal. Dâſ-a-wen:

Täġjän eſſeſſaſa ħarwa ĵer-iſrutân;

Timärän-tän s-ännäſexatân s-ommek n-aſemmiſel n-tiſbäqqa ti tän-dd-eqġälân. Entäneġ dâſ a dd-iqġäl äſeſſikay n-tälyä afäl tekna eſäwe ħar täġä tanmennakt dâſ-miſi.

Elfeſel 53: Käl-eſſeſſaſa, ejbaſän dâſ-iħi n-iſälân, kannän aſeħħerſiwas n-eddewälân wi ħäġnen s-tajbeſt ħar dd-ſeſſyäl tanmerġut-ta d-tadħelt ta s-ämiſyatâr Mali.

Älbab 18: A-wa dd-iqġälân älyalem

Elfeſel 54: Teġman älyalem aſemmiſel n-tiſbäqqa n-tanmerġut-ta, tekna tajbeſt dâſ dâſ-tadħelt n-timaſalen-net ſerod:

- N-aſyonzini, UA¹, CEDEAO², UE³, OC⁴ d-imadħalân wi ħäġnen,ejbaſän dâſ-tadħelt n-tanmennakt s-folliſk, d-tadħelt n-aſeſſyäl n-timaſalen-net, ejbaſän dâſ dâſ-ad-ħin-eqġälän äwadem ſerod a ämoos, äſlimärsälân i-timaſalen n-tanmerġut;

-Tätiwäħra tadħelt dâſ-älyalem s-äddäbara, aſref, muſnât d-iſuſ wi s-ämiſyatâr aſemmiſel n-tiſbäqqa n-tanmerġut; DDR, RSS d-eġej n-terorizem, ħullan dâſ-äläzmäſyät wa n-uter n-aſref i-efes n-reſzyontân ti n-aſälla.

Elfeſel 55: Änimärġän iſrutân fäll-aſemel n-tayde n-aſuġġär d-tamäġint, dâſ-ertayân käl-Mali d-imilälân-näſän wi n-tukat-ten.

Elfeſel 56: A-wa ätiwäħän dâſ-MINUSMA d-aſaſſän d-bənamežän wi n-Naſyonzini d-taggaſen ſerod ti ħäġnen, iħa mandatän-näſän wi ħanät taggaſen n-imuſän-näſän.

Älbab 19 : Komite wa oġjän tamäġint n-tanmerġut

Elfeſel 57: A-s äſwäran iſrutân iſzäla-näſän täkarġe ta n-tanmerġut ſas, ad-ännäqbalän aſemel n-komite (s-itawännä CSA⁵); oġjan tamäġint n-rajjoſ n-tiſbäqqa n-tanmerġut i-tamäzäla d-tanmennakt fäll-Mali.

Elfeſel 58 : CSA, teneyruſt-net-da : äħkekum wa n-Mali, eġħanän wi äſwämen iſzäla-näſän täkarġe ta n-tanmerġut d-käl-eſſaſſaſa (Eddäzäſäſ i- n- ämarwaſ-näſän, Burkina Faso, Moritani, Niſer, Tſad, CEDEAO, Naſyonzini, OC, UA, UE). Eddewälân wi wären eſmekkil dâſ-konſäſy n-sekrite wa n-Naſyon zini, tätiwäħra dâſ-sän tadħelt n-komite-i. Äddoobät CSA uter n-tadħelt dâſ-imilälân iſyaġ dâſ.

Elfeſel 59: CSA, Eddäzäſäſ a-s emännäſäſ-net, eħalân-t Burkina Faso, Moritani, Niſer, Tſad, eġanen daw-tayma-net. CSA, edägg n-täſymit-net Bämkä, muſän afäl orda a-s teġä tämyatert s-a-wen, äddoobät äzemmäſ dâſ-edägg iſſayen. Itäġi kud dâſ tiſyät tämyät dâſ-äyyor, älwäq d- teġä tämyatert s-a-wen dâſ ad-äzzämmäſ.

Elfeſel 60: Timäſalen ti dd-eqġälân CSA, entänäteġ-da :

- Tamäġint, aſuġġär, ameyyez, d-aſdu n-timaſalen n-iſrutân ſerod i-aſemmiſel n-tiſetteſħal n-tanmerġut, dâſ-a-s wär-ikkes a-wen ħärät dâſ-a-wa dd-iqġälân MINUSMA,

- Imukun n-eſäbär n-timaſalen n-aſeſſyäl n-tiſbäqqa n-tanmerġut, d-tiſjawt n-enniſyät-ħas,

- Äzenemihäſ n-menħuyän n-iſrutân, d- Aſeħħerſiwas n-äħkekum s- tiſjawt n-äddäbaratân eſſirſäſnen aſemmiſel n-tiſetteſħal n-tanmerġut;

äddäbaratân-en, eġġinän dâſ-sän ħärätân-wi:

- i. Tahäġra n-ſärwiſtân n-äħkekum wi entanen timetſawen dâſ-täġiwen ti n-aſälla;

- ii. Aſeſſäſy dâſ-armuġ n-eſſereġän ſerod wi äddoobätnen aſerſas n-aſemmiſel n-tiſbäqqa n-tanmerġut;

- iii. Iħuk n-älmäl d-iſuſ ſerod wi ħäkkänen kolektiwiſetân tädabit n-rajjoſ olaſän;

- iv. Tiſjawt n-äddäbaratân wi ſalmadnen äddinât a-wa fäll-teġä tanmennakt dâſ-iſälân wi n-demokraſi ſund: aſeſſini n-liſtetän ti eſwarän iſmawän n-äddinât wi täjſäſnen wäte, aſeħħerſiwas n-äddinât s-ſuſeſ n-wäteten, tadħelt s-aſemel n-taggaſen äſnaynen n-älwäkilân d-iħerdan äſnaynen n-tanmenſa.

Elfeſel 61: MINUSMA, a-tewwayät eſſäſ i-CSA, s-a-wa täddoobät, dâſ-a-tät-wärän-ikkes dâſ-abärid a-wa tät-dd-iqġälân

Elfeſel 62 : Ad-äġ CSA, eħkoſät taggaſen n-eſſäſyäl, i-aſeſſyäl n-a-wa t-dd-iqġälân. Taggaſen-en, ad-tänät-iſenneġmeġ d-a-wa dd-iqġälân ħärätân-wi : "folliſk d-äſſäſreſa", "taggaſt n-äddäwât d-älyäſyät", "efes n-ärräzäſ d-uſej n-tumast" d- "tamäzäla, äſſäſreſa d-tälyiwen n-eſſellu n-äggadem..."

Älbab 20: Ämaräl wäran-insä fäll-aſrut iſſyän

Elfeſel 63: Qobälän iſrutân ad-iſemel CSA ämaräl wäran-insä fäll-aſrut wäla iſſyän. Ämaräl-en, iwar-t aſuġġär n-tälyä ta s-ſerſas tanmerġut-ta.

Ĥak eħkoſ orän, ad-dd-iſzeſſäſ eketeb iwar a-wa dd-iſſälän dâſ-erkäwälän n-iſrutân i-aſeſſyäl n-tanmerġut,

izjozla-nāsān tākārje-net, šāmad teqbal taggayt ta tojjāt tamāqīnt-net s-īlawānna CSA.

31feβel 66: Tiswāḡ, d-tifir ti ejan ālwākīlān n-īsrutān dāy-talya ta azzallan dēy-Ālze, dāy-ašāl wa n-19 dāy-Fēbrayār 2015, ehanāt tanmerḡut, īk-f-eenāt āššāreya ālqim wa-dāy īkřā tisettayhal n-tanmerḡut ti hāqnen.

31feβel 67: Tanmerḡut-ta, ad-tāssānt āmašāl yur diha-dāy tāt-ewārān izjozla n-īsrutān d-kāl-ešseyasa

TASIWEḐT 1 : Teqqen ta n- jere-jere

Har d-yassālān āddābaratān wī tessebdād tanmerḡut-ta, ānmānākān īsrutān fāll-hārātān wī s- ilzam ašemmīšēl-nāsān dāy-tāqqen tentat yur-azēzzellu n-tanmerḡut i-ālyafyāt d-tamāzāla ta tojjāt dāy-Ālze, tegla har mārāw orān d-eṭtam tekked sānatāt tīmerwen n-āyyor d-ekkoz.

Teqqen-ten, enta a dāy mad ājenāt talyiwen zamāzalnen kāl-Mali, imel-t

demokrasi, d-aneqbel n-tiwsaten-net s-hak iyyāt tala tumast-net has-tāliwāsāmyārāt. Teqqen –ten-dāy day a dāy- dd-mad-eqqelān āddināt wī eħrahāyēn ežjārān Mali, ejrəwāt tamazoyt d-ošseyel.

Ittusān d-tayrest n-teqqen ta n- jere-jere

Ad-tāssānt teqqen n- jere-jere yur-azēzzellu n-tanmerḡut. Teqqen-ten, ad-t-dāy-s emelān āddābaratān has-eskatnen, āmasālān i-xākām dāy-režyontān ti n-ařalla, har irājjās a – wa fāll-tojjā tanmennakt.

Āddābaratān-en, ittusān-nāsān-da :

- Aqāman n-asemel n-oššēraḡān ešsiryāsnen asemel d-ašemmišēl n-āššāreya wa āynayān iglan fāll-follitik, ālyafyāt d-taggažt n-ākall, efes n-ārežāy d-tumast, d-āššāreya d-tamāzāla n-kāl-Mali yered;

- Uyel dāy-oššēraḡān wī n-wātētān, āšildaben tiġawt n-wātētān dāy-serkelān, režyontān, dāy-ařalla, dāy-teqqen ta n-jere-jere, har t-emełnāt taggayen n-ālwākīlān ti eħanen tanmerḡut-ta;

- Ašemmīšēl n-āddābaratān d-ešseyasatān yered wī dd-siyulnen ālyafyāt, naqqen akānnas, sidubun uyel dāy-tamyərħut n-ālyešker har iwwaḡ musnāt-net, iwāt-ēšwāl yas, wa n-āddāwłāt,

- Tiġawt n-enņiyāt i-ašemmišēl n-a-wa fāll-tojjā tanmennakt dāy-isālān wī n-oššēnġu n-terorizem, udayān āddināt i-timudda d-ukes dāy-meḡan d-iban atwēdayyi;

- Ašemmišēl n-tanmerḡut s-emmek wa iktabān dāy ešābār n-timašalen-net.

Dāy-āddimnāt n-ad-t-illa āħekum, ad-eḡdamnāt tiġettewen n-āħekum ti t-ellānen, har t-emełnāt tiġettewen ti tesseytā tanmerḡut-ta.

- Kuntā wār iġa a-wen, asemel, dāy-a wārān-okey kārāḡ orān wī ešrāyēn azēzzellu n- tākārje ta n-tanmerḡut, n-ālwākīlān eħkammen dāy-komīntān, serkelān, režyontān ti n-ařalla, dāy-teqqen ta n-jere-jere. Ālwākīlān-en, asennafren-nāsān, tādabit-nāsān, axākām-nāsān, ad-fālla-sān enmmenākān īsrutān;

- Asemel dāy-amuḡ, n-oššēraḡān yered wī saryasnen ašerjās n-tisettayhal n-tanmerḡut;

Ad- āj āħekum āddābaratān yered wī eəzzilzāmmen dābetālan, wāte n-oššēraḡān n-wātētān āynayēn, dāy-12 orān;

Wātētān, režyontān d-serkelān a dāy-tajjān i-asennafren n-taggayen n-ālwākīlān wī dāy-temmīrjad tanmerḡut-ta, dāy-teqqen ta n-jere-jere, dāy-a-s eħkamān i-tisettayhal, ejan dāy-teqqen n-18 orān.

TASIWEḐT 2 : Taggažt n-ākall d-azēzjaw-net

I. Āddābaratān n-ālyafyāt dāy-āzzāman wa n-jere-jere

Ad-t-imel komite oġjan ālyafyāt, s-īlawānna (CTS), mad-tessamel taggayt ta tojjāt taggažt d-ālyafyāt. Komite-en, ad-irmes a-wa s- kālā dd-iqqal Komite n-imusānan wa n-ālyafyāt, t-imālān dāy-tanmennakt ta n-Wāḡadugu s-īlawānna (CTMS), fāll-dd-ewwīḡān āddināt dāy-16 dāy-Šutānbār 2014 dāy-Ālze;

a. Uješ n-ālwākīlān n-āħekum d- wī n-platform i-CTS d-EMOVS, emelnet-t ālwākīlān –nāsān dāy-Režyontān;

- Ad-ojješān 6 ālwākīlān n-ālyešker wa n-Mali CTS, d-3 n-kordinasyon, d-3 n-platform, d-2 n-MINUSMA (dāy-iḡḡiln wa n-emānnāyār n-CTS) d-1 n-hak iyyān dāy-eḡḡewelān d-taggayen ti n- kāl-ešseyasa d-ālyeškerān n-eḡḡewelān n-ālyalim ti t-ellānen.

- CTS, enta a dd-eqqalān hārātān wī ;

• Tamāḡīnt n-asusem n-efew jer-īsrutān ;

• Aseffekker n-ere wa ākōkalān tanmennakt ta n-asens n-efew;

• Uyel dāy-ešseyasa wa isatbatān ālyafyāt d-tamāḡīnt ;

• Azēzher d-ašetbat n- idāḡḡan (sittatān) wī dāy-tiddawān imekkennēsān d-

• Tadhelt s-musnāt n-talya ta n-uješ n-imekkennēsān i-ālyešker.

b. Ašerjās n-āddābaratān d-īskilān n-taggayen n-ālyešker dāy-ertaynāt tulaten gaddālnāt āddāywa, s-īlawānna MOC⁶

- 60 n-āšāl wī ešrāyēn azēzzellu n-tanmerḡut, ad-dāy-sān isemal CTS, MOC d- taggayen n-ālyešker dāy-ertaynāt tulaten i-ad gaddālnāt āddāywa;

- Ad-isēbdēd CTS⁷ iberdan n-MOC, d-emmek wa s-izza, d-a-wa t-ilzamān. Iberdan-en, ad-selmedān, dārāt-tanmennakt, ikeṭ n-kāl-ālyešker, d-ikeṭ n-kāl-kordinasyon d-ikeṭ n-kāl-flatom wī tajjāšnen MOC;

- Taggayt ta n-MOC, ānušām n-ālyešker wa n-Mali a has-āzārān, iħalāt ālwākīl n-kordinasyon d-ālwākīl n-flatom;

- Ad-ānnāxdām MOC d-ālyeškerān wī dd-eřālen eḡḡewelān wī hāqnen eħānen Mali;

- MOC, towart-t tiġawt n-ešābār d-tamāḡīnt n-rājjōš d-emāremar n-imekkennēsān (kāl-ālyešker n-Mali, kāl-kordinasyon d- kāl-flatom). A wen, dāy-tadhelt n-MINUSMA d-ālyeškerān wī dd-eřālen eḡḡewelān wī hāqnen (asetbat n-timašalen-en iwar MOC), fatruy ta tāzzerāt dāy-ertayān eḡḡewelān yered ad-tānt yur ašāl wa n-60 ikāmān i-asewār n-ažālō fāll-tākārje ta n-tāmāzāla);

- MOC, towart-t day, asennemānek d-asennemetef n-timašalen d-imāremarār n-kombātāntān yur āzzāman yered wa n- koāntonma;

- 60 n-āšāl wī ešrāyēn azēzzellu n-tanmerḡut, ad-dāy-sān isēken CTS d- MOC, ešābār n-ašemmišēl n-ešseyasa wa iġān fāll-āħer dāy-ařalla n-Mali. Ešseyasa-en, a-wa dāy-s dd-iqqalān taggayen n-ālyešker ti dāy-ertaynāt tulaten gaddālnāt āddāywa, iħna awakkēl. Ešābār-wen, itus-net, ayātāt i-āddāywa d-ašetbat n-ālyafyāt, a iħka kantonmān iġa, ġarāt-kantonmān, d- uješ n-ālyešker d-DDR.

d-Kāntonmān (Tiddawt n-imekkennēsān dāy-lyyān n-edāḡ)

- 30 n-āšāl wī ešrāyēn azēzzellu n-tanmerḡut, ad-dāy-sān isemew CTS asetbat n-idāḡḡan wī dāy-itajj Kāntonmān (s-īlawānna sittatān) d-asens n-efew. Ad-isent MINUSMA emūken n-sittātān-en s-ilazim ad-imdu dāy- 120 isēlan, ad tatājrawān e d eħkān ilimidd emūken-nāsān;

- 30 n-āšāl wī ešrāyēn azēzzellu n-tanmerḡut, ad-dāy-sān isemew CTS ezezher n-abārīd n-timašalen wa n-18 dāy-Fēbrayār 2014, iġān i- kantonmān, dāy-a-s ilkam i-a-wa tenā tanmerḡut-ta, āllāyāt dāy ašāl wa dāy-inatta kantonmān;

- 30 n-āšāl wī ešrāyēn azēzzellu n-tanmerḡut, ad-dāy-sān eħfen aħhanān tīkārḡiwen, ti-ešrāyēn etābtānen, n- ismawān n-imekkennēsān-nāsān d-eřew-nāsān i-CTS, s-emmek wa isēbbād āddābara wa n-18 dāy-Fēbrayār 2014, dāy-ātiwājja uyel.

II. Uješ n-imekkennēsān i-āħekum (integrasyon)

- 60 n-āšāl wī ešrāyēn azēzzellu n-tanmerḡut, ad-dāy-sān t-emeł taggayt ta tojjāt integrasyon;

- Taggayt, ad-tāt-ejješān ālwākīlān n-ālyešker wa n-Mali, wī n-kordinasyon d-wī n-platform. Ad-tenmešyēl d-komite wa iġānān tanmerḡut-ta;

- Ad-t-imel dekre, issilmāḡān isudas, iluzam d-rājjōš n-taggažt ta tojjāt integrasyon, dāy-āḡḡāmin n-āmanokāl n-āddāwłāt i-has-madān i-semmēnukēl āwadēm n-āmusān, iydālān āmoos asānnāmānnak.

90 n-āšāl wī ešrāyēn azēzzellu n-tanmerḡut, ad-dāy-sān-tessebdād taggayt ta tojjāt integrasyon, ġarāt-tanmennakt d-Konsāy nasyonāl i-RSS, eššēraḡān, ikeṭ n- imekkennēsān d-talyiwen n-uješ n- āħekum kud dāy ālyešker, tajj dāy tanmennakt fāll-ḡalātān.

- Anēzjum-wen-dāy a fāl- mad-āħfen aħhanān tīkārḡiwen n-imekkennēsān-nāsān wī eħanen uješ n-āħekum, āj āħekum āddābaratān n-uješ-nāsān, dāy-teqqen wārāt-tokey 6 orān ġarāt-azēzzellu n-tanmerḡut. Ešseyel-wen, taggayt ta tojjāt integrasyon a dd-teqqal d-konsāy nasyonāl i-RSS;

- Taggayt ta tojjāt integrasyon, ad-tanmennēk d-konsāy nasyonāl i-RSS, fāll-menhuyān d-oššēraḡān n-emmek wa s-tatājrawān ḡalātān. Kāl –aħhanān wī s-kālā eħan ālyešker, ad-t-dd-eqqelān s-ḡalātān- wārēn-illa daw- wī alan ānu. Wī s-ābas āddooben uyel n-ālyešker d- wī s-ābas –t-erħan, āddooben ājāraw n-pānsyon n-retret, mey pansyon ta dār-āniħājjān, mey dāy pansyon ta jārāwān kāl-ālyibān, mey hasān-ātiwājja āddābara iyyān.

III. Asens n-efew, azājor n-akānnas d-uješ n-āħekum (DDR)

60 n-āšāl wī ešrāyēn azēzzellu n-tanmerḡut, ad-dāy-sān t-emeł komisyon ta tojjāt DDR

- Komisyon –ten tojjāt DDR, ad-tānnāxdām d-komite wa oġjān tamāḡīnt n-tanmerḡut;

- Ad-t-imel dekre, issilmāḡān isudas d-iluzam d-rājjōš n-taggažt ta tojjāt integrasyon, dāy-āḡḡāmin n-āmanokāl n-āddāwłāt i-has-madān i-semmēnukēl āwadēm n-āmusān, iydālān n-asānnāmānnak;

- Taggayt ta tojjāt DDR, ad –tekrās āsakēl n-follitik, tekrās dāy taggayen n-oššēyēl s-hak tiyyāt ill-e a-wa tāt-dd-iqqalān dāy-a-s enniḡḡāmnāt, ejrēwnāt dāy ālwākīlān dāy-režyontān;

- Taggayen tin n-ider, ad-tānāt-eħan imusānān d-ālwākīlān n-ālyešker, wī n-kordinasyon, wī n-flatom d- wī n-ministertān wī elanen tadabit n-a-wen d-ālwākīlān n-timettawen;

- 120 n-āšāl wī ešrāyēn azēzzellu n-tanmerḡut, ad-dāy-sān teken taggayt ta tojjāt a-wa s-īlawānna DDR, bernamēz n-DDR, iḡbatān, enniḡḡbālān-t āddināt yered, dāy-a-s toħar isālān d-komite wa iġānān tanmerḡut;

- Taggayt ta tojjāt DDR, ad-tajraw tadhelt yur-imusānān wī n-MINUSMA d-imadħalān iyyaḡ;

- Iħzerfan wī šarjāšnen komisyon ta n-DDR, āħekum a tāt-īlakāsān s-tadhelt n-imilālān-net;

- Bernamēz wa n-DDR, yur-wa n-ařalla har wa iħan režyontān, ad-āmašāl s-tadhelt n-tiġettewen n-āħekum yered d-ta n-imadħalān.

IV. Arir n-ālyešker fāll-ākāl

60 n-āšāl wī ešrāyēn azēzzellu n-tanmerḡut, ad-dāy-sān- iħen MOC s-CTS i-taggažt ta tojjāt taggažt d-ālyafyāt i-komite wa oġjān tamāḡīnt, dāy-a-s tātlimānnākt d-MOC d- CTS, ešābār n-arir n-ālyešker fāll-režyontān n-Mali ti n-ařalla.

- Ešābār-en, ad-īken s-tāllil n-eḡḡas n-ašemmišēl n-a-wa fāll-iġa ešseyasa i-ālyafyāt dāy-teje n-Mali ta n-ařalla. Ilzam-t iġi n-enņiyāt i-āħenzazāy, d-mištān d-a-wa s- āniḡiyātār ālyafyāt;

- Taggayen n-ālyešker ti s-iket eyrāfnāt, ad-ejrewnāt iusj emdanen, iḡkel āħekum wa n-Mali ālmūsāḡḡatān-nāsān;

- Arir n-ālyešker ad-īkem i-timuytar n- timettawen s-atwigez, d-mištān wī iħa āddāwłāt, d-taggažt n-tarayen n-āddāwłāt, d-anēzjum n-oššēnġu n-terorizem.

V. Timottayen d-šēšayān dāy-ālyešker d-azēzjaw n-ākāl

a. 60 n-āšāl wī ešrāyēn azēzzellu n-tanmerḡut, ad-itwejji uyel dāy-dekre wa isēbbātān emel n-CN-RSS har iwwāḡān ālwākīlān n-aħhanān wī āzzāllātānen tākārje n-tanmennakt, d-wī n-timettawen, tajj tanmennakt fāll-timottayen d-laydiwen n-ašerjās-net.

- 90 n-āšāl wī ešrāyēn azēzzellu n-tanmerḡut, ad-dāy-sān isewweji CN-RSS asujjār n-talya ta iħa ālyešker, s- amseħal d-imilālān, d-menhuyān n-timettawen, har āttālmāḡān hārātān wī āniḡiyātānen i-timottayt dāy-ālyešker;

- Ad-isēbbēt CN-RSS iluzam d-tinħaden n-hak iyyān dāy-āddināt wī dd-iqqal asetbat n-ālyafyāt dāy-ākāl, dāy-a-s ātiwājja enņiyāt i-mežlay n-īkallān, (iyerman, tiḡbi, irājjān, iyaryārān wār-iħa āwadēm, zābotān, idāḡḡan wī s-āħhuuššāl ikkuy sār-sān d-tarrayen ti n-jere-nāy d-eḡḡewelān wī hāqnen) d-ittusān wī : (taggažt n-timettawen, iḡḡud n-āššāreya, atarmas d-emmek wa s-īlamāšāl a-wa innā āššāreya, āllāššibatān wī dd-tiḡuqnen fāll-dāḡḡadēm, timāšalen n-ejeḡ, asdu n-timtar, isēffikilān, taggažt n-ākāl, asennetiḡbey n-tarayen, arāmas n-isālān, tamāḡīnt n-tiġettewen ti dd-iqqal ālyafyāt, d.a.w.s.a;.

- Ad-ijbas CN-RSS dāy-asēssuħu n-asujjār, d-ijī n-enņiyāt, wa tajjān ešsērusa i-āddāwłāt yered hākd režyontān, āj dāy enņiyāt i-semyar n-āššāreya d-āħaqetān n-āḡḡadēm.

b. Asemel n-polis ta tojjāt asetbat n-ālyafyāt dāy-ākāl

- 12 orān wī ešrāyēn azēzzellu n-tanmerḡut, ad-t-imel āššāreya, issilmālān polis ta tāynayāt, issilmād tinħaden-net. Ad-āllāyāt dāy a-wa t-illān jer polis d-taggayen ti hāqnen oġjānen ālyafyāt, isselmed dāy isudas-net, eššēraḡān n-uješ-net, tilmēmad –net, d-aḡār n-āħekum wa daw-tēxdām d-a-wa tāt-dd-iqqalān.

c. Asemel n- komitetān wī hākkānen tayette dāy-isālān wī n-ālyafyāt

- 60 n-āšāl wī ešrāyēn azēzzellu n-tanmerḡut, ad-dāy-sān t-imel dekre āšilmālān komitetān wī hākkānen tayette dāy-isālān wī n-ālyafyāt, s-īlawānna CCLS dāy-režyontān s-tizārāt, dāy-komīntān ġarāt-a-wen. Hak režyon, ad-ijješ CCLS iyyān ayrem-net wa iššāāmān, iġješ iyyān hak komīn;

- Hak CCLS, ad-t-ejješān imāḡānān n-ālyafyāt d-kāl-žislis n-edāḡ, hākd ālwākīlān n-polis ta tāynayāt, d-ālwākīlān n-timettawen d-imānokālān n-edāḡ d-ālfāḡḡitān, d-ālwākīlān n-asosyasyonān d- wī n-tiḡeḡen d-wī n-temmēḡrit. Ad-hākkān kāl-CCLS menħuyān-nāsān i-inaxikimān n-edāḡ d-kāl-āħekum wī oġjānen ālyafyāt. Diħen ad-tatājrawān isālān, tanāfrayān āddināt d-a-wa iġān, ātiwājja enņiyāt i-timuytar-nāsān;

- Taggayen ti n-CCLS, tajjānāt kud dāy tiyyāt tayimīt dāy-āyyor i-asujjār n-āħāl n-ālyafyāt d-tiġawt n-timāterēn.

TASIWEḐT 3: Timašalen d- bernamēzān n-efes n-ārežāy, uzeḡ n-tumast dāy-režyontān n-Mali ti n-ařalla (dāy-teqqen ijezzelāt, toħat edāḡ mey teqqen šejreot)

I. Āddābaratān wī n- jere-jere

Timašalen d-brōzetān wī dd-ejrwān īsrutān, dāy-a-s eħkamān i-oššēraḡān n-Eyāf VI n-tanmerḡut, ilzam ad-āmašālān šik, s-amizār har dd-ešseyelān hārāt dāy-derħanān n-timettawen ti teḡās talya –ta tojjāt dāy-režyontān n-Mali ti n-ařalla:

1. Tejāre d-irošān

Aseḡḡerħi i-amer n-lākkolān dāy awātay n-tejāre wa n-2014- 2015 dāy-ayrud n-režyontān ti n-Gawa, Tinbektu d-Kidal,

Alāyū n-āħāl n-lākkolān n-režyontān tin-dāy yered, Aseḡḡuħu n- rājjōš n-kantintān dāy 314-lākkolān yur-amer n-lākkol s-tiġawt n-isudar dāy-sān d-isuj-nāsān

Aseḡḡuħu n-rājjōš n-lākkolān s-:

• emūken n-lākkolān wī ayšāḡḡden;

• tiġawt dāy-sān n-isuj n-tejāre (eħan isudar);

• Asuyēl šik n-imāšāyran yered n-režyontān ti n-Gawa, Tinbektu d-Kidal amēwayēn s-režyontān n-Mali tiyyaḡ s-tisessērdja n-uyel.

- Āttālāba n-akademītān ti n-Gawa d-Tinbektu wī ejrwānen DEF, ejrēwnet idāḡḡan n- tejāre;

- Aḡākal n-imāšāyran wī s-īlawānna kontraktiyeltān dāy-tāḡḡān-ten-dāy;

- Edey n-a-wa s-īlawānna idāḡḡan n-almud wārēn-eytel, ejješān-tān isuj-nāsān;

Aḡāman n-akātāb n-āttālāba wī ejrwānen Bac, dāy-fakiletāt d-emūken n-ālmūsāḡḡatān-nāsān;

- Asenker n-timettawen s-asuyel d- uḡeř n-aratān, hullan tiyyaden, dāy-lākkol, dāy-idāḡḡan wī teḡās talya-ta;

- Edey n-Sāntārtān n-aselmad n-oššēyēl wa n-āḡḡom d-tānoṭtaft d-arazej, dāy-režyontān ti n-Tinbektu d-Kidal, d-isuj-nāsān;

- Eḡmūken n- Sāntār n-aselmad n-oššēyēl wa n-āḡḡom d-tānoṭtaft d-arazej iħan režyon ta n-Gawa

2. Ašēxāt

- Ašerjās s-āššahāt, n-idāḡḡan n-tāytor (CSCom, CSRef. D-obitaltān wī eħanen režyontān) s- :

• Asemel dāy-sān n-isuj n-oššēyēl d-išeřran, har udabāt hak iyyān dāy-edāḡ wa iħa ad-ānnājmāḡ d-āšēxāt n-āddināt wī t-in-tisēnen,

• Eḡmūken n-lāyṭurtān wī wārēn-erješ dāy-režyontān ti n-Gawa (3), Tinbektu (3) d-Kidal (5), d-tiġawt n-isuj dāy-sān.

- Aseḡḡerħi i-uyel n-lāyṭoritān wī ejmāḡḡen ākāl, s-tiġawt n-tisessērdja d- aḡāman n-ālyafyāt;

- Aḡākal d-asemel n-lāyṭoritān wī s-īlawānna kontraktiyeltān, har tiwwaḡ tādabit n-lāyṭurtān a iħka āzzāman –wa-dāy wār-okey;

⁶ Prononciation MOS

⁷ Prononciation STS

- Tijawt n-išilan n-asəssefer i-turhənnawen ti s-izzəwāt āḫal-nāsānāt, dāy-lāyṭurtān wi māqqomen, dāy-dd-osan ilāyṭoritān wi māqqomen n-Bāmāko;
- Asiwəḍ n-tādābīt n-āddināt, s-asəssefer i-māḡḡerura d-refiḡyētān wi dd-eqqālneḥ bānnan;
- Aseḡḡuḥu n-aḡejyaš i-āddināt s-tagḡayen n-ilāyṭoritān erjašnen, əḡḡan jer-imāzzayān;
- Aḡeḡray n-āddābarātān n-aḡjer n-aratān dāy-tejeḡemt;
- Aḡāman n-tijawt n-ənniyāt i-turhənnawen ti lābasnen, wār dd-tājjānet iyyān n-ejaḡāl dāy-reḡyontān ti n-kāraḡāt, d-asdu i-ejeḡ n-tuḡhənnawen-en afāl dd-osānāt;
- Asənt dāy-edey d-agḡay n-isuj n-kāraḡ lāyṭortān əḡaznen āddināt dāḡḡālān-tān dāy-reḡyontān ti n-Kidal, Gawa d-Tinbektu.

3. Aman

- Əmukən n-unan d-foraḡtān wi əḡanen isaffān;
- Eyeš n-foraḡ iyyān dāy-Kidal;
- Eyeš n-foraḡ iyyān dāy-Gawa;
- Eyeš n-anu ilān sitāma dāy-Tinbektu;

4. Aserkab n-ārəzāy n-ākāl

Ajāraw n-tachelt i-timašalen ḡered ti n-ādomm d-timḡan s-hārātān-wi:

- Aserkab n-timašalen n-ādomm (iḡekraš wi n-hak əḡān d-wi -dāy-tərtay tamətte);
- Tāzunt n-idommān d-āngeretān;
- Aḡejyaš d-asəssefer i-arəzəj;
- Əmukən n-māršintān n-asəsu n-anugḡatān;
- Asəməl n-timašalen n-ādomm, tamāḡint, mamāla, əḡooy n-imānan d-aḡārāw i-tiḡeḡen d-təmməḡrit.

ḡāḡərəḡān n-aḡəmmiḡel :

- lḡman āḡekum aḡəḡəl n-timašalen d-broḡetān-wi dd-nokāy, dāy-iban anḡubək, dāy-amsədḡal d-imlālān-net wi əjḡāḡnen dāy-Ālze d-timəttawen ti dd-əḡḡan;
- lḡman āḡekum asdu n-iḡerfan d-aḡəbdad n-āddināt wi āddoobātneḥ aḡəḡəl n- broḡetān-en, ḡakd s-tiḡitlen n-imlālān-net;
- Tagḡayt n-Komite wa ojjān tamāḡint n-tanmerḡut, ta tojjāt iḡālān wi n-efes n-ārəzāy d-uḡej n-tumast, a dd-iḡqal asuḡjār d-tamāḡint d-aḡəmmiḡel n-broḡe. Komisyon ad-tāt-əjjəšān ālwāḡilān n-iḡrutān d-wi n-kāl-əḡəḡyasa, (iyyān, iyyān n-āwadəm-net). Tāddoobāt uter n-tachelt n-āwadəm ḡerəd āddooben ad-tāt idḡel. Tiḡimiten-net, diḡad sār-snāt teḡā tāmḡatert ad- tājjānāt s-ānnāsexatān n-kāl-əḡəḡyasa;
- Āliwārḡa dāy-ālyələm ad-tawəḡ tādābīt-net dāy-aḡəḡəl n-bərnəməḡān-l;

- lḡman āḡekum tagḡazt, asəlləllu, d-uḡej n-tulaten n-āddināt wi rəḡḡemneḥ, ḡullān arātān wi n-imawayān n-ālyāyalān, ijuḡelān, arātān wi s-immār ḡārāt ənniyātān-nāsān, tiḡeḡen ti əḡanen ikāršayān, tiḡeḡen ti n-timawayen n-ālyāyalān, arātān wi n-ināsbāḡḡaḡān, iməḡḡerura...;
- Aḡəmmiḡel n-broḡetān-wi, ad-āḡ dāy-a-s iḡway ənniyāt n-asənnəmənnək n-səḡyer n-āḡaḡḡān n-āḡḡadəm d-əḡukən n-timḡutar n-āddināt ti ḡasān-oḡaynen āmāra-dāy, d-efes n-āddāwlāt ḡar iḡəz əlleḡḡu;
- Ad-udayān iḡrutān ḡerəd i-tijawt n-timašalen āsimārsālneḥ i-ti n-broḡe-l;

Əḡmanān iḡrutān ālyələs i-inaxḡimān wi n-āḡekum d-wi ojjānen uḡej n-āḡaḡḡān n-āḡḡadəm.

II. Addābarātān wi erḡanen teḡḡen teḡat edāḡḡ d-teḡḡen ḡejreət

Dāy-iḡālān n-āddābara wa iskatān i-efes n-ārəzāy d-uḡej n-tumast n-reḡyontān n-Mali ti n-afālla, dāy-imməḡrəd əyāf IV n-tanmerḡut, ad-t-əməlān eddasān n-timašalen əḡsamen fāll-iwəḡyan ājjootneḥ, dāy-dd-mad-əḡəḡināt timašalen-ti.

Dāy-iḡālān wi n- efes n-tinarīwen, aḡəməl n-isudar d-tagḡazt əḡenzazāy; ad-əḡwəjjēn ḡārātān-wi:

- Tachelt n-inasḡuma s-idomman, āngeretān d.w.s

-Tachelt n- sārwiḡtān wi n-imusānān s-ḡeḡray n-tisədwal āḡnaynen d-efes n-iḡājānatān n-arəzəj;
-Aseḡḡuḥu n-āḡsexāt wa n-irəzəjjān s-əḡukən n-lāyṭurtān wi n-irəzəjjān dāy-reḡyontān d-serḡelān;
-Aḡəḡuxu n-irəzəjjān n- ḡak reḡyon;
-Asəməl n-isuj, turfen, timusnawen i-lāyṭoritān wi dd-taḡḡālneḥ;
-Asəməl d-efes n-tiḡāndāren n-ādomm n-imānan d-aḡjet n-imānan dāy-ibānyān;
-Tāzunt n-isudar i-āddināt wi n-iməḡḡerora əḡnanen tānokmamt s-iməḡsiwān;
-Aseḡḡuḥu n-āddābarātān wi s-isamāl āḡekum isudar;
-Aseḡḡuḥu n-tayde ta siḡekkuraḡ iḡmāl n-tejeḡemt ḡārwa əndi dd-təwwāḡ;

- Aseḡḡuḥu n-iḡāndan n-āttāyām dāy-komintān;
- lḡuk n-āttāyām i-timəttawen ti rəḡḡemneḥ;
- Asəḡyas n-anməḡḡaf n-timəttawen ti āsoosāmen isudar d- ti tān-āsiisakāyneḥ;
- Tachelt s-asəməl d-aməmməlu n-arəzəj;
- Ejeḡ n-anāḡāl n-ejārew wa n- Neḡer, d-iwəḡlān, ibānyān d-ijorariḡjererān wi tān-dd-hakkānen aman;
- Tagḡazt n-isəḡman n-idāḡḡan wi n-aman s-ādamu n-iḡḡan āddoobātneḥ ukəs n-timḡutar tiyyaḡ ḡund isāyerān, iḡettan;
- Tagḡazt n-tawāḡḡast d-iḡejwan ḡar iḡən sār-sān āḡāl adāḡaj;
- Ejeḡ n-taḡwalṭ;
- Tachelt dāy- iḡeffekkiriān wi n- iḡālān n-a-wa dd-iḡqālān idomman d-irəzəjjān.

Dāy-iḡālān n-a-wa dd-iḡqālān aserkab n-efes, ad-əḡwəjjēn ḡārātān-wi:

- Tijawt n-tiḡeḡen, təmməḡrit d-tassayen-nāsān dāy-timašalen əḡan āddināt ājjootneḥ;
- Asəməl d-efes n-timašalen n-səḡsəl n-ārəzāy i- tiḡeḡen, təmməḡrit d-tassayen-nāsān, ertayān dāy-snāt ḡund dāy-kofratitān;
- Tachelt s-asəməl n-āḡḡarikatān māḡrooyneḥ dāy-timəttawen -i dāy ḡar əḡnenāt aseḡḡuḥu n-ārəzāy n-ākāl, səməlān əḡḡəḡāl dāy-ākāl;
- Asiwəḍ n-tādābīt n-təmməḡrit d-tiḡeḡen d-teḡāḡde-nāsān dāy-timašalen, āddeewān d-timḡutar n-ārəzāy n-edāḡḡ;
- Tachelt n-kofratitān d-āḡḡarikatān ti āddoobātneḥ aḡəməl n-əḡḡəḡəl;
- Asəyer d-tachelt s-asənnəḡibəy, əḡbalneḥ iḡḡan kāl-āḡḡarikatān wi dd-binnəḡneḥ timašalen iḡa əḡḡəḡəl i-imān-nāsān;

- Asəḡḡuf n-tamḡerḡut n-kāl-aḡārāw;
- Asəməl n- tiḡbi n-imāḡḡārāwān dāy-reḡyontān n-Mali ti n-afālla;
- Asəḡyas n-aḡrəf d-tiḡyar ti n-ḡeḡray n-ārəzāy;
- Asəməl n-iwəḡlān/heḡutān, otasneḥ tartit n-iḡləḡān n-Afriḡəyya;
- Asəməl n-bərnəməḡ idḡālān āddināt wi dd-ḡaḡrayneḥ əḡḡəḡəl i-arātān wi əḡəḡmāḡneḥ teḡāre wār-əjrewān əḡḡəḡəl d-tiḡeḡen d-bərnəməḡ n-aḡəyer d-ajāraw n-əḡḡəḡəl i-arātān wi iḡsān lāḡkol d- wi s-wār-kāla əjjāḡān lāḡkol;
- Asəḡḡuf n-tiḡəḡsəl d-asəḡḡuf n-milyaw n-tiḡəḡsəl n-imāḡḡārāwān s-aḡəyer;
- Asəməl n- timašalen dd-tiḡerwəneḥ ārrəzāy;
- Ajāraw n-idomman d-angeretān d-ajāraw n-iwəḡlān wi dāy-hin-nazzānāt tiḡəḡsəl;
- Asəḡḡuf n-timašalen n-ārəzāy ti n-ādomm ḡund iḡijaḡān n-iḡekraš, ālmāḡsālātān d-iḡejraz d-āḡḡānyātān;
- Asəḡḡuf n-immura n-mamāla wa əḡḡārān;
- Asəḡḡuf n-āḡḡarikatān wi dd-takkāḡneḥ tiḡyar ti n-tarāḡa n-ākāl dāy-reḡyontān n- Mali ti afālla.

Dāy-iḡālān n-efes n-zāḡotān, ad-āḡen ḡārātān-wi :

Aseḡḡəl n-zāḡotān-wi :

- Issuḡ n-Kidal, gawa,Tinbektu s-zāḡo wa iḡlājān əḡḡāxra;

- Gawa – Burem- Tawsa;
- Burem- kidal;
- Kidal – Timāyawen ;
- Anefis-Tesālit-Borḡelmoktar;
- Kidal-Məneka;
- Ansāḡḡo-Məneka-Anderānbukan-tarayt n-Neḡer;
- ḡāmākura – Tinbektu;
- Duwānsa –Tinbektu;
- Duwānsa- Gawa (əḡukən);
- ḡosi- Tāyarust;
- Bore- koriyānze- Āka;
- Munia-Jafārabə- Ja- Tenenku- Yuwaru ;
- Inḡeləḡmān –Tarayt n-Neḡer ;
- Ansāḡḡo- Tese – tarayt n-Burkina Faso;
- Lere- Fāsāla.

-Asəməl n-lyāyarān n-turfen ti n-iḡənnawān dāy-Kidal, Tesālit, Tāwdānni, Məneka, Gawa (əḡukən) d-Gundam;
-Asəməl n-sāntraltān n-efew ti ḡarjaš tāfukt d-ti iḡarjaš ḡazwal dāy-Tinbektu, Gundam, Dire, Niyaḡunke, Gawa, Məneka, Kidal, Tesālit, Tāyarust, Ansāḡḡo, Tināsāko, Burem, Duwānsa, Tenenku, Yuwaru, Lere;
-Issuḡ n-reḡyontān ti n- kāraḡāt n-afālla d-ḡazodik wa iḡlājān ḡəḡāxra;
-Edəy n-isəḡman wi dāy-baddād Tināḡo dāy-Bānba, Dire d-Yuwaru.

Dāy-iḡālān wi n-ajurf dāy-sārwiḡtān i-timəttawen dāy-idāḡḡān-nāsān, ad-əḡwəjjēn ḡārātān-wi :

-Ikkuy dāy-əḡukən n-iḡānan n-lāyṭur wi əḡḡāḡneḥ d-edey d-i āḡnaynen;
-Edey n-obilatān dāy-reḡyontān ti Məneka d-Kidal;
-Asiwəḍ n-iket n-āttāḡālāba wi n-kāl afālla jarḡāwneḥ Burstān ti ḡakkān imadḡālān n-Mali;

- Aseḡḡuḥu n-āḡsexāt n-kāl-āḡḡāxra, s-asəməl n-tagḡayen n-ilāyṭuritān, erjašneḥ jer –imāzzayān, ḡajyaḡān i-āddināt i-āyātāf i-turhənnawen, sasāfarān i-wi erḡinneḥ;
- Aḡəmmiḡel n-tagḡayen erjašneḥ jer-timəttawen ḡattāfān i-turhənnawen s-tajəyyeḡt;
- Edey n-lāḡkolān āḡnaynen diḡad teja tāmḡatert s-a-wen dāy-reḡyontān ti n-Tinbektu, Gawa d-Kidal;
- Tachelt n-aḡerjaš n-kantintān ti n-lāḡkolān;
- Asəməl n-imāsāyran olayneḥ, əjjētān dāy-lāḡkolān;
- lḡuk n-isuj n-əḡḡəḡəl i-imāsāyran d-āttāḡālāba;
- Asəḡḡerḡiwəs n-timəttawen s-uḡəf n-arātān dāy-lāḡkol, ḡullān tiyyaḡen;

- Asəməl d-efes n-iniwersitetān dāy-reḡyontān ḡak- iyyāt ta ḡas-rāḡḡiḡisāt;
- Asəḡrab n-asəməl n-lāḡkolān wi māḡḡoomeḥ dāy-reḡyontān ti n-afālla;

-Əmukən n-sāntārtān wi dāy-itātālməd əḡḡəḡəl d-sārwiḡtān wi ojjānen əḡḡəḡəl, əḡḡāḡneḥ dāy-reḡyontān ti n-Kidal, Gawa, Tinbektu;

- Asəməl n-Lise teknik iyyān dāy-ḡak reḡyon;

-Edey n-santār n-almud n-əḡḡəḡəl dāy-ḡak serḡel n-reḡyontān ti n-afālla;

- Asəməl n-aman i-timəttawen ti əḡanen miḡi n-fad;

Asiwəḍ n-fānfiḡlān n-aman dāy-ayrəm wa n-Gawa.

Dāy-iḡālān wi n-āḡḡānyāt d-tiḡorawen, ad-t-əməlān ḡārātān-wi :

- Əmukən d-tachelt n-sārwiḡtān wi ojjānen āḡḡānyāt d--tiḡorawen dāy-reḡyontān d- a-wa s-itawānna miḡyon kiḡḡel ti n-Gawa, Tinbektu d-ḡəḡḡuk;
- Asəməl d-efes n-timašalen n-umāḡ d-asəḡḡik əḡanen ibārḡan ājjootneḥ, əḡan fāll-ḡārātān wi satbatneḥ tumast;
- Aḡjet n-timəḡḡeseḥ n-āḡḡānyātān d-ālyadatān dāy-reḡyontān d-asəməl n-timəḡḡeseḥ ti n-iḡejraz s-itawānna sementān n-āddāwlāt d-biyenaltān d-festiḡwaltān, s-win-dāy ḡerəd, timəḡḡeseḥ n-timəttawen dāy-iḡejraz a āmoosān